

МАТЮ РАЙЛИ
ИНТЕРВЮ С МАТЮ РАЙЛИ ЗА
„ПЛАНИНАТА НА
ТРОЛОВЕТЕ“

Превод от английски: Венцислав Божилов, 2015

chitanka.info

Матю, какво те вдъхнови да напишеш поведстта „Планината на троловете“, която много се различава от предишните ти книги?

Аз съм от хората, които се интересуват буквално от всичко. Гледам всякакви неща, от блокбъстърри до малко известни документални филми. Посещавам какви ли не културни събития — една седмица може да съм на изложба, а следващата да гледам първенството по кеч. Не ми пука дали нещо е нарочено за интелектуално или профанско. Освен това слушам много музика, от модерен поп до хитовете от 80-те и от време на време по малко класика.

Идеята за „Планината на троловете“ ми дойде от прочутото класическо произведение „В пещерата на планинския крал“ от Едвард Григ. (Потърсете го в Гугъл и веднага ще го познаете, повярвайте ми! Всеки трети филмов трейлър го използва.) За първи път чух това чудесно парче, когато бях ученик. Малцина знаят, че произведението е било написано в края на ХІХ в. за приказната пиеса „Пер Гинт“ на Хенрик Ибсен. Както ми обясниха, в пиесата Пер Гинт сънува, че го преследва орда от тролове в подземното им кралство, докато то се руши около тях. Винаги съм си мислел, че картината е фантастична — самичък тип, гонен от пълчища тролове — и през годините неведнъж съм се питал дали не мога да измисля някаква история около нея.

Както и да е, наскоро намерих свободно време между романите и мислите ми се върнаха към „В пещерата на планинския крал“. Задахох си въпроса как ли би изглеждала *цивилизацията* на тролове... къде биха живели... и как да пратя при тях млад герой и да го накарам да бяга, докато кралството им се срутва около тях?

По отношение на първите два въпроса, настанях троловете да живеят на страховит връх на име Планината на троловете и описах цивилизацията им като брутална, основаваща се на грубата сила. Колкото до последния въпрос, винаги съм си падал по героични пътешествия (като „Междузвездни войни“, „Властелинът на пръстените“ и поредицата „Хари Потър“), така че реших да напиша чисто приключенска история — самотен младеж напуска познатия си мир, за да се отправи към мрачния и страшен свят на троловете.

Защо пусна текста онлайн?

Просто винаги търся нови начини да стигна до читателите.

Мнозина сигурно помнят, че „Летящ старт“ бе пуснат първо на части в мрежата. Това стана през 2004 г. Сега, като поглеждам назад, си мисля, че това начинание малко бе изпреварило времето си. Интернет и електронните книги не бяха достатъчно зрели за подобно издаване. Днес обаче нещата са различни. Електронните книги и четците са навсякъде, а смартфоните с големи екрани като онези на „Епъл“ и „Самсунг“ правят четенето онлайн много лесно.

Харесва ми идеята някой да седи в автобус, влак или метро и да може да свали и да прочете забавна кратка история, докато се връща от работа. Или училищният библиотекар да може да я прочете в клас. Не съм сигурен дали би се получило с по-дълъг роман, но с повест като „Планината на троловете“ смятам, че се получава много добре.

„Планината на троловете“ е семейна история. Има ли някаква причина за това?

Гледам на „Планината на троловете“ като на история, с която може да се забавлява цялото семейство. Макар да е (надявам се) занимателно и наситено с обрати приключение, за мен основното в повестта е поставянето под въпрос на авторитетите, социалната йерархия и общоприетите възгледи. Това е нещо, което според мен всички, и особено *младите*, трябва да правят всеки ден.

През последните години написа доста различни произведения: „Плашилото и армията на крадците“, „Турнирът“, а сега и „Планината на троловете“. Каква е причината за това?

Мога да разбера защо някои от читателите ми сигурно се чувстват объркани напоследък! В края на краищата скочих от задъханата и пълна с насилие история в „Плашилото и армията на крадците“ към много зрелите теми в „Турнирът“, а след това към приказния жанр с „Планината на троловете“. Но пък неотдавна излезе и новият ми роман „Великата китайска зоологическа градина“, в който действието се развива в Китай и екшънът достига до съвсем нови мащаби.

Честно казано, не съм целял да обърквам когото и да било. Просто пиша историята, която ме интересува в момента. Може би съм бил на малко по-мрачна вълна, когато написах „Турнирът“ — кой знае? Може пък и да съм бил в по-приповдигнато настроение, докато писах „Планината на троловете“.

Годините минават, всички порастваме и се променяме независимо дали това ни харесва, или не. Читателите ми винаги са били много великодушни, като ми позволяват да опитвам нови неща в книгите ми — да преминавам от Плашилото към Джак Уест или да се отклонявам с някоя самостоятелна творба като „Летящ старт“ или „Турнирът“.

Всъщност „Турнирът“ е добър пример за порастването ми като писател. Това не е книга, която бих написал на двайсет и няколко. Като разказ за отношенията между учител и ученик, „Турнирът“ е роман, за който израснах.

Искам читателите ми да знаят, че независимо от темата, всяка история с моето име под нея винаги — *винаги* — ще бъде задвижвана от „двигателя на Матю Райли“, което означава, че ще е бърза и занимателна, дори когато става дума за шахматен турнир през 1546 г.!

В „Планината на троловете“ се правят някои прозорливи наблюдения върху организацията на различните общества. Можеш ли да ни кажеш какво те мотивира да пишеш за това?

За мен добрата история трябва да има позитивна основна тема — нещо, което ни води в живота. Мисля, че основната тема на „Планината на троловете“ е, че знанието винаги побеждава грубата сила. Раф успява, защото се учи. Той научава, че е по-добре да знаеш как да *направиш* еликсир, отколкото просто да го намериш.

Продължение на това — поне за мен — е анализът на социалните структури в историята. Мнозина читатели ще забележат сходствата между племето на Раф и цивилизацията на троловете и най-вече как и двете общества се управляват от силните и биячите. Това бе съвсем преднамерено решение, което идва от наблюденията ми върху съвременния свят. Ако гледате вечерните новини ще видите, че дори сега, в началото на XXI в., на практика има два типа общества — такива, в които всички таланти се овладяват и където физическата сила не е единствената, която определя положението ти, и други, в които управляват онези с оръжията (като при военните режими).

По мое скромно мнение едно общество прави най-големия скок, когато армията му се закълне да се подчинява на парламента при всички обстоятелства. Общества, управлявани от биячи и военни режими, неизменно ще изпаднат в стагнация и накрая ще загинат. Онези с оръжията не откриват нови неща и не вдъхновяват иновации

за онези, които са управлявани със сила. А ако оставим талантливите хора да си вършат работата, било то в областта на политиката, науката, строителството или изкуството, обществото процъфтява и е в състояние да полети до Луната и обратно. Един от най-богатите хора на света днес, Бил Гейтс, носи очила и е с невзрачно телосложение. Той никога не би успял в общество, управлявано от биячи или с бруталност. Умът винаги трябва да побеждава грубата сила.

Разкажи ни за Бадер, лошия в историята. Той определено е герой, когото си умираш да мразиш.

Втора тема на книгата е как Раф се ориентира в човешката природа и мотивацията на хората. За жалост, не всички на този свят работят за общото благо и ние трябва да прозрем това в един или друг момент. Според мен е по-добре да го научим от книга, отколкото от реалния живот!

Много се забавлявах с изграждането на Бадер. Казано най-просто, той е абсолютно и тотално егоистичен тип. Надявам се онази част в края на историята, когато той краде еликсира от истинския герой Раф и се връща триумфално при племето, да вбеси читателите. Причината за това е, че героичният статут на Бадер е незаслужен. Ние сме свидетели как Раф се трепе и мъчи дни наред и изведнъж Бадер, който не става за нищо, обира лаврите!

Аз съм голям привърженик на заслуженото наказание в една история и наказанието на Бадер е една от любимите ми сцени, докато пишех. Раф се нуждае от очевиден, който да докаже, че Бадер е страхливец, и в качеството си на такъв се появява не друг, а принцът на троловете Турв.

О, и, между другото, за онези, които се интересуват и още не са се сетили, болестта, повалила племето и троловете (както и лекарството срещу нея), има поразителни сходства със скорбута.

Какво крие бъдещето?

Неотдавна излезе „Великата китайска зоологическа градина“. Имах много турнета в Австралия и Великобритания, на които представях последните си книги. Смятам да се наградя с една добра почивка и да измисля какво да пиша по-нататък!

Някакви думи в заключение?

Същите, с които завършвам винаги — надявам се книгата да ви е забавлявала.

Матю Райли, Сидни, Австралия, апрел 2014

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.